

USMJERAVANJE I IZBOR PRVOLIGAŠKIH ODBOJKAŠKIH IGRAČA U HRVATSKOJ

CALL PROCESSING OF FIRST LEAUGE VOLLEYBALL PLAYERS IN CROATIA

Nenad Marelić, Tomica Rešetar, Tomislav Đurković

Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SAŽETAK

Osnovni ciljevi ovog istraživanja bili su utvrditi tko je najviše utjecao na igračevu odluku da se počne baviti odbojkom, utvrditi postoje li statistički značajne razlike između ženskih i muških ispitanika u odgovorima na postavljeno pitanje, te utvrditi utječe li dob ispitanika na rezultate istraživanja. Nadalje cilj je bio saznati dobnu strukturu pojedine ekipe i lige u cijelosti, te saznati u kojim su se mjestima igrači Prve A Hrvatske odbojkaške lige počeli baviti odbojkom. Ispitivanje je provedeno na svim ženskim i muškim prvoligaškim ekipama u Republici Hrvatskoj u prvom dijelu sezone 2004/2005 godine. Za deskripciju varijable dob korišteni su parametri aritmetička sredina, standardna devijacija, minimum, maksimum, raspon, standardna pogreška aritmetičke sredine i interval procjene aritmetičke sredine populacije. Statistička značajnost razlike između grupa ispitanika u odgovorima na pitanje 1. prema spolu utvrđena je hi-kvadrat testom. Na temelju rezultata utvrđeno je kako su prijatelji ispitanika najviše utjecali na njihovu odluku da se počnu baviti odbojkom. Analizirajući dobivene rezultate zaključeno je kako nema statistički značajne razlike između ženskih i muških ispitanika u odgovorima na postavljeno pitanje.

Ključne riječi: usmjeravanje, izbor, prvoligaški odbojkaški igrači

Primljeno 25. 10. 2005., prihvaćeno 02. 06. 2006.

SUMMARY

The primary aims of this study were to establish facts, that are, are there according to statistics, significant differences in given answers between male and female examinee, also to confirm a fact about the age factor as an influential element on the results of the research. Also, the aim was to find out about the age structure of each team and league in general, and to learn about the places in which the volleyball players of the Major A Croatian volleyball league began to go in for this sport. The study was carried out among all male and female major league teams in the Republic of Croatia during the first half term of the season 2004/2005. The age variable is described through these following parameters: arithmetical mean, standard deviation, minimum, maximum, range, standard incorrectness of arithmetical mean and estimated time of the interval of arithmetic mean of the population. Statistically, the importance of the distinction between the answers of the examinee on to the first question, according to the age factor, was confirmed by the chi - square test. Information in tables and graphs demonstrate that people who influenced the most on the players decision to begin to go in for this kind of sport are basically their friends. The research has also shown that there are no statistic significant differences between male and female examinee in given answers.

Key words: direction-supervision, selection, major volleyball players

UVOD

Visoki sportski rezultati mogu se ostvariti u uvjetima programiranog trenažnog procesa s djecom i mladeži koja su selekcionirana za vrhunski sport tj. s onima koji imaju sposobnosti i osobine za postizanje visokih natjecateljskih rezultata u određenoj sportskoj disciplini (3). Proces selekcije je aktivnost koju čine usmjeravanje i izbor u određeni sport.

Usmjeravanje je postupak selekcije nadarene djece općenito za sport, temelji se na informacijama o razini i međusobnoj povezanosti svih antropoloških obilježja koja značajno utječu na uspješnost u različitim sportskim aktivnostima iako postoje istraživanja koja govore o dobroj mogućnosti selekcije temeljem motoričkih i situacijskih testova (7,8,10). Morfološke karakteristike mladih odbojkaša se mogu sustavno mjeriti (6,9) kako bi se olakšao proces selekcije. Sustav usmjeravanja treba početi dovoljno rano, onda kada se sa visokom pouzdanošću može utvrditi nazočnost najvažnijih sposobnosti i osobina na način da se djeca uključe u sustavno testiranje sklopom mjernih instrumenata za procjenu primarnih antropoloških karakteristika i za ocjenu njihova interesa za sport. Na temelju rezultata određuje se vjerojatnost uspjeha u sportu (1,11). Slijedeći korak je izbor sporta. To je postupak za selekciju nadarenih pojedinaca za najviša dostignuća u određenoj sportskoj disciplini. Sve ovo navedeno trebalo bi se provoditi u okviru univerzalne sportske škole i u okviru nastave TZK pod vodstvom visoko specijaliziranih i profesionalnih stručnih kadrova. Spoznajom da u Hrvatskoj nije provedeno sustavno istraživanje o utjecaju na odluku o početku bavljenja odbojkom, provela se anketa kojom se željelo utvrditi tko je najviše utjecao kod sadašnjih prvoligaških igrača upravo na tu odluku iako je manjih istraživanja u tom području bilo (4,5). Kako se selekcija obično provodi u ranoj životnoj dobi roditelji često imaju važnu ulogu (2).

CILJ

Jedan od glavnih ciljeva istraživanja ovog eksperimentalnog rada je utvrditi tko je kod prvoligaških igrača u Hrvatskoj najviše utjecao na njihovu odluku da se počnu baviti odbojkom te prikazati rezultate uzimajući u obzir posebno spol ispitanika, klub ispitanika te mjesto početka bavljenja odbojkom pojedinog ispitanika.

Podciljevi ovog istraživanja su slijedeći:

- utvrditi postoje li statistički značajne razlike između ženskih i muških prvoligaških igrača u Hrvatskoj u odgovorima na postavljeno pitanje.
- urđiti dobnu strukturu ženskih igračica, muških igrača, ali i svih igrača zajedno
- utvrditi gdje se pojedini igrač počeo baviti odbojkom.

METODE RADA

Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika predstavljaju svi igrači Prve A Hrvatske ženske i muške odbojkaške lige u prvom dijelu

sezone 2004/2005 godine. Uzorak je obuhvatio 245 ispitanika, od toga je 119 žena i 126 muškaraca. Od 245 ispitanika 18 ih je stranaca i to 9 iz Bosne i Hercegovine, 5 iz Srbije i Crne Gore, 3 iz Rusije te 1 iz Makedonije. Starosna struktura ispitanika je od 15 do 42 godine.

Uzorak varijabli

Kako bi se utvrdila starosna struktura kluba, ženskih igračica, muških igrača u upitniku se zatražilo datum rođenja pojedinog ispitanika, a u obradi podataka te informacije označilo se kao varijabla dob.

Kako bi se utvrdilo kod ženskih i muških prvoligaša u Hrvatskoj tko je najviše utjecao na njihovu odluku za početak bavljenja odbojkom konstruirano je pitanje sa ponuđenim odgovorima. Pitanje je glasilo:

Tko je najviše utjecao na vašu odluku da se počnete baviti odbojkom ?

- a) prof. TZK
- b) prijatelj
- c) klupski trener
- d) roditelj
- e) brat ili sestra
- f) ostalo

Od igrača je traženo da zaokruže jedan odgovor ili nadopune pod ostalo.

Kako bi se utvrdilo mjesto početka bavljenja odbojkom pojedinog ispitanika, ispitanici su odgovarali na pitanje: «U kojem ste se mjestu počeli baviti odbojkom?», a varijabla je u obradi podataka nazvana varijabla mjesto.

Metode prikupljanja i obrade podataka

U cilju prikupljanja potrebnih podataka za realizaciju cilja istraživanja primijenjen je postupak anketiranja. Anketa je bila pismena, a sadržavala je dva pitanja za osnovne osobne podatke kao što su ime i prezime, datum rođenja te ime kluba za koji igrač nastupa. Vrijeme nije bilo ograničeno, no nije trajalo duže od pet minuta po ispitaniku, tako da nije bilo zamorno za ispitanike. Tijekom provođenja ankete nije bilo nikakvih poteškoća, otpora ili odbijanja od strane ispitanika, pošto je rađena uz prisustvo trenera i studenta koji je provodio istraživanje. Podaci su se prikupili na način da su igrači dobili od svog trenera anketne listiće te ih ispunili, u većini slučajeva po završetku prvenstvene utakmice, neke ekipe ispunjavale su ih i prije utakmice kao i poslije treninga. Važećih upitnika bilo je 245, nevažeći je bio samo jedan upitnik.

Izvršena je obrada podataka prikupljenih na uzorku od 245 ispitanika iz svih hrvatskih prvoligaških klubova. Rezultati su prikazani tabelarno. Za deskripciju varijable dob korišteni su parametri aritmetička sredina, standardna devijacija, minimum, maksimum, raspon, standardna pogreška aritmetičke sredine i interval procjene aritmetičke sredine populacije. Udio pojedinih odgovora na pitanje 1. u različitim klubovima izražen je frekvencijama i relativnim frekvencijama. Statistička značajnost razlike između grupa ispitanika prema odgovoru na pitanje 1. prema spolu utvrđena je hi-kvadrat testom.

REZULTATI I DISKUSIJA

Razmatrajući radove sličnog sadržaja zapaženo je da su u većini slučajeva, posebno i na različitim mjestima

prezentirani rezultati, a posebno rasprava. Da bi se rezultati lakše shvatili, u ovom radu su rezultati komentirani odmah nakon tablica.

Tablica 1. Deskriptivni parametri za varijablu dob po spolu
Table 1. Descriptive parameters according to age and gender

	N	Mean	confid. -95%	confid. +95%	Min.	Max	R	SD	p
Dob -žene / Age-F	119	21,01	20,24	21,79	15	42	27	4,27	0,39
Dob -mušk. / Age-M	126	23,36	22,67	24,04	15	39	24	3,87	0,35
Dob-cijeli / Age-total	245	22,22	21,69	22,75	15	42	27	4,23	0,27

Deskriptivni parametri za varijablu dob po spolu (tablica 1.) ukazuju na podatke da je prosječna starost svih 119 žena koje su bile uključene u ovo istraživanje 21,01 godina te da najmlađa igračica ima 15 godina, a najstarija 42 godine. Prosječna starost svih muških ispitanika kojih je bilo 126 je 23,36 godina. Najmlađi igrač ima 15 godina, a najstariji 39 godina. Uzimajući u obzir cijeli uzorak ispitanika dobije se rezultat da je prosječna starost Prve A Hrvatske odbojkaške lige 22,22 godine. Unatoč činjenici da je najstariji igrač lige žena, muškarci su u prosjeku za 2,35 godina stariji od žena.

Analizirajući frekvencije iz tablica 2. i 3. vidljivo je da:

U ženskom odbojkaškom klubu NOVA BANKA iz Pule 44,44% igračica odgovorilo da su same odlučile da se počnu baviti odbojkom, dok se niti jedna igračica u sport nije uključila zahvaljujući bratu ili sestri.

U akademskom odbojkaškom klubu MLADOST iz Zagreba 21,74% igrača odgovorilo je da je prijatelj zaslužan za početak bavljenja odbojkom, u istom postotku opredijelili su se i za odgovor da

Tablica 2. Raspodjela odgovora na pitanje 1. "Tko je najviše utjecao na vašu odluku da se počnete baviti odbojkom?" prema klubu za žene

Table 2. Distribution of answers to the question 1. "Who influenced the most your decision to choose volleyball?" according to the team for female subjects

Klub	Odgovor						Ukupno
	prof. TZK	prijatelj	klupski trener	roditelj	brat ili sestra	ostalo (ja)	
Nova Banka	1	1	2	1	0	4	9
red %	11,11%	11,11%	22,22%	11,11%		44,44%	
Mladost	1	5	3	1	1	1	12
red %	8,33%	41,67%	25%	8,33%	8,33%	8,33%	
Tifon Azena	0	3	2	2	1	1	9
red %		33,33%	22,22%	22,22%	11,11%	11,11%	
Rijeka KWSO	5	2	2	1	1	0	11
red %	45,45%	18,18%	18,18%	9,09%	9,09%		
Šibenik	3	2	0	3	1	1	10
red %	30%	20%		30%	10%	10%	
Piv. Osijek	1	0	2	2	0	6	11
red %	9,09%		18,18%	18,18%		54,55%	
Kaštela DC	1	1	2	3	0	4	11
red %	9,09%	9,09%	18,18%	27,27%		36,36%	
Split 1700 CO	2	3	2	0	1	2	10
red %	20%	30%	20%		10%	20%	
Vibrobeton	0	3	1	3	0	1	8
red %		37,50%	12,50%	37,50%		12,50%	
Zagreb	3	1	1	3	1	1	10
red %	30%	10%	10%	30%	10%	10%	
Cv. Zuzorić	0	3	0	4	0	1	8
red %		37,50%		50 %		12,50%	
Orao	1	3	0	2	3	1	10
red %	10%	30%		20%	30%	10%	
Ukupno	18	27	17	25	9	23	119

Tablica 3. Raspodjela odgovora na pitanje 1. "Tko je najviše utjecao na vašu odluku da se počnete baviti odbojkom?" prema klubu za muškarce

Table 3. Distribution of answers to the question 1. "Who influenced the most your decision to choose volleyball?" according to the team for male subjects

Klub	Odgovor						Ukupno
	prof. TZK	prijatelj	klupski trener	roditelj	brat ili sestra	ostalo (ja)	
Mladost	3	0	2	3	2	1	11
red %	27,27%		18,18%	27,27%	18,18%	9,09%	
Rijeka	1	3	1	3	2	1	11
red %	9,09%	27,27%	9,09%	27,27%	18,18%	9,09%	
Šibenik	2	5	1	1	0	0	9
red %	22,22%	55,56%	11,11%	11,11%			
Osijek	4	2	2	1	1	1	11
red %	36,36%	18,18%	18,18%	9,09%	9,09%	9,09%	
Kaštela	2	1	0	1	0	4	8
red %	25%	12,50%		12,50%		50%	
Zagreb	0	2	3	1	2	5	13
red %		15,38%	23,08%	7,69%	15,38%	38,46%	
Bestal Trnje	2	4	0	6	0	1	13
red %	15,38%	30,77%		46,15%		7,69%	
Varaždin	1	2	4	2	0	3	12
red %	8,33%	16,67%	33,33%	16,67%		25%	
Karlovac	2	3	1	2	0	0	8
red %	25%	37,50%	12,50%	25%			
Centrometal	1	1	5	0	0	3	10
red %	10%	10%	50%			30%	
Sisak	0	7	1	2	0	2	12
red %		58,33%	8,33%	16,67%		16,67%	
Čakovec Gea 90	3	0	0	2	0	3	8
red %	37,50%			25%		37,50%	
Ukupno	21	30	20	24	7	24	126

je klupski trener zaslužen za početak bavljenja odbojkom. Samo 8,70% odlučilo se za odgovor da su sami zaslužni za početak bavljenja odbojkom. Uzimajući u obzir samo žene, 41,67% odgovorile su da je prijatelj zaslužen za početak bavljenja odbojkom. Promatrajući odgovore muškaraca vidimo da je 27,27% odgovorilo da je profesor TZK zaslužen za početak bavljenja odbojkom, a u istom postotku su odgovorni i roditelji. Kod niti jednog igrača prijatelj nije utjecao na odluku da se počne baviti odbojkom.

U ženskom odbojkaškom klubu TIFON AZENA iz Velike Gorice, najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom je prijatelj, zastupljen sa 33,33% glasova. Na niti jednu igračicu ovog kluba profesor TZK nije utjecao da se počne baviti odbojkom.

U odbojkaškom klubu RIJEKA 27,27% igrača odgovorilo je da je profesor TZK zaslužen za početak bavljenja odbojkom dok je sa samo 4,55% zastupljen odgovor da su sami igrači utjecali na odluku da se počnu baviti odbojkom. Uzimajući u obzir samo žene dobijemo podatak da su njih 45,45% odgovorile da je profesor TZK zaslužen za početak bavljenja odbojkom dok niti jedna

igračica nije sama utjecala na tu odluku. Promatrajući odgovore muškaraca vidimo da su sa 27,27% zastupljeni odgovori prijatelj i roditelj, a sa 9,09% odgovori profesor TZK, klupski trener te sam igrač.

U odbojkaškom klubu ŠIBENIK najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom igrača su prijatelji. Za taj se odgovor opredijelilo 36,84% igrača, dok je na odgovore klupski trener, brat ili sestra te sam igrač odgovorilo po 5,26% igrača. Promatrajući odgovore samo žena dobijemo podatak da su njih 30% odgovorile da su profesor TZK te sa istim postotkom roditelj najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom. Niti jednu igračicu ovog kluba klupski trener nije potaknuo na bavljenje odbojkom. Uzimajući u obzir samo muškarce vidimo da su 55,56% prijatelji zaslužni za početak bavljenja odbojkom, dok niti jedan igrač ovog kluba nije zaokružio da su ga brat ili sestra potaknuli ili da je sam odlučio da se počne baviti odbojkom.

U odbojkaškom klubu OSIJEK 31,82% igrača odgovorilo je da su sami najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom, dok su 4,55% igrača utjecaj pripisali bratu ili sestri. Uzimajući u obzir samo

žene iz ovog kluba dobijemo podatak da je njih 54,55% odgovorilo da su same utjecale na tu odluku. Na niti jednu igračicu ovog kluba o odluci za početak bavljenja odbojkom nije utjecao prijatelj, brat ili sestra. Kod 36,36% muškaraca iz Osijeka profesor TZK je najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom, dok su sa 9,09% zastupljeni odgovori roditelj, sam igrač te brat ili sestra.

U odbojkaškom klubu KAŠTELA DC 42,11% igrača odgovorilo je da su sami odlučili početi se baviti odbojkom, dok brat ili sestra nisu kod niti jednog igrača imali utjecaja na početak bavljenja odbojkom. Čak 36,36% žena iz ovog kluba odgovorilo je da su same odlučile početi se baviti odbojkom, a niti jednu na takvu odluku nije potaknuo brat ili sestra. Čak 50% muškaraca je također odgovorilo da su sami odlučili početi se baviti odbojkom, a da nikoga klupski trener, brat ili sestra nije potaknuo na bavljenje odbojkom.

U ženskom odbojkaškom klubu SPLIT, prijatelj je sa 30% glasova najviše utjecao na odluku da su se igračice počele baviti odbojkom. Kod niti jedne igračice ovog kluba roditelj nije utjecao na tu odluku.

Kod igračica ženskog odbojkaškog kluba VIBROBETON najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom su roditelji zastupljeni sa 37,50% glasova, te prijatelj sa istim postotkom. Kod niti jedne igračice ovog kluba profesor TZK, brat ili sestra nisu utjecali na odluku da se počnu baviti odbojkom.

U odbojkaškom klubu ZAGREB pokazalo se da su najviše sami igrači odlučili da se počnu baviti odbojkom i to njih 26,09%. Najmanji postotak utjecaja na odluku imaju profesor TZK, prijatelj te brat ili sestra i to po 13,04%. Promatrajući odgovore samo žena dobijemo podatak da su njih 30 % odgovorile da su profesor TZK, te istim postotkom i roditelj utjecali na odluku da se počnu baviti odbojkom. Ostali odgovori zastupljeni su sa po 10% od ukupnih glasova. Kod muškaraca situacija je znatno drugačija, 38,46% odgovorilo je da su sami odlučili početi se baviti odbojkom, dok profesor TZK na nikoga nije utjecao da se počne baviti odbojkom.

U ženskom odbojkaškom klubu CVIJETA ZUZORIĆ pokazalo se da je prijatelj najviše utjecao na odluku da se počnu baviti odbojkom i to

kod 37,50% igračica, dok kod niti jedne igračice ovog kluba profesor TZK, klupski trener, brat ili sestra nisu utjecali na odluku da se počnu baviti odbojkom.

U ženskom odbojkaškom klubu ORAO prijatelj je sa 30% glasova najviše utjecao na igračice da se počnu baviti odbojkom. Istim postotkom su zastupljeni brat ili sestra. Kod niti jedne igračice ovog kluba klupski trener nije utjecao na takvu odluku.

U muškom odbojkaškom klubu BESTAL TRNJE iz Zagreba utvrdilo se da je roditelj sa 46,16% glasova najviše utjecao na odluku da su se igrači počeli baviti odbojkom. Vidljivo je da klupski trener te brat ili sestra na niti jednog igrača nisu utjecali pri odluci o početku bavljenja odbojkom.

U muškom odbojkaškom klubu VARAŽDIN najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom kod igrača je klupski trener zastupljen sa 33,33% glasova. Na niti jednog igrača brat ili sestra nisu utjecali pri istoj odluci.

U muškom odbojkaškom klubu KARLOVAC najviše utjecaja na igračevu odluku da se počne baviti odbojkom ima prijatelj zastupljen sa 37,50% glasova. Na niti jednog igrača brat ili sestra nisu utjecali pri istoj odluci. Isto tako niti jedan igrač nije sam odlučio da se počne baviti odbojkom.

U muškom odbojkaškom klubu CENTROMETAL je sa 50% glasova klupski trener prikazan kao najznačajniji pri utjecaju na odluku igrača o početku bavljenja odbojkom. Na niti jednog igrača roditelj te brat ili sestra nisu utjecali pri istoj odluci.

U muškom odbojkaškom klubu SISAK najzaslužniji za početak bavljenja odbojkom kod igrača su prijatelji. Za taj se odgovor opredijelilo 58,33% igrača, dok se za odgovore profesor TZK te brat ili sestra nije odlučio niti jedan igrač.

U muškom odbojkaškom klubu ČAKOVEC 37,50% igrača navelo je da je profesor TZK imao najviše utjecaja na odluku da se počnu baviti odbojkom. Istim postotkom igrači naveli su sami sebe kao najzaslužnije kod odlučivanja za početak bavljenja odbojkom. Niti jedan igrač nije odgovorio da su prijatelj, klupski trener, brat ili sestra utjecali na istu odluku.

Analizirajući dobivene rezultate po klubovima slijedi analiza istih, ali po spolu ispitanika što je prikazano u Tablici 4.

Tablica 4. Raspodjela odgovora na Pitanje 1. "Tko je najviše utjecao na vašu odluku da se počnete baviti odbojkom?" prema klubu za muškarce i žene

Table 4. Distribution of answers to the Question 1. "Who influenced the most your decision to choose volleyball?" according to the team for male and female subjects

Odgovor	Žene		Muškarci		Ukupno	
	f	rf (%)	f	rf (%)	f	rf (%)
prof. TZK	18	15,13	21	16,67	39	15,92
prijatelj	27	22,69	30	23,81	57	23,27
klupski trener	17	14,29	20	15,87	37	15,10
roditelj	25	21,01	24	19,05	49	20,00
brat ili sestra	9	7,56	7	5,56	16	6,53
ostalo (ja)	23	19,33	24	19,05	47	19,18

Iz Tablice 4. vidi se brojčano i postotkom posebno koliko je žena, a koliko muškaraca odgovorilo na pojedini ponuđeni odgovor pitanja 1., ali i njihov ukupni zbroj. Dobiveni su podaci da je i kod žena i kod muškaraca na odluku da se počnu baviti odbojkom najviše utjecaja imao PRIJATELJ, kod žena zastupljen sa 22,69%, a kod muškaraca sa 23,81%. Slijedeći u nizu kod žena su RODITELJI sa 21,01%, SAMI IGRAČI sa 19,33%, PROFESOR TZK sa 15,13%, KLUPSKI TRENER sa 14,29%, te BRAT ILI SESTRA sa 7,56%.

Kod muškaraca je slika gotovo identična, razlika je samo u tome što su jednak postotak, 19,05% igrača, odgovorila da su RODITELJI te SAMI IGRAČI imali najviše utjecaja na odluku da se počnu baviti odbojkom. Slijedeći u nizu kod muškaraca su PROFESOR TZK sa 16,67%, KLUPSKI TRENER sa 15,87%, te BRAT ILI SESTRA sa 5,56%.

Analizirajući ukupno sve ispitanike, redosljed odgovora na pitanje 1. ostalo je isto. Rezultatima vidljivim u Tablici 2, 3 i 4. nikako se ne bi trebalo zadovoljiti jer u rijetkim gradovima kao što su Rijeka, Osijek (muška ekipa), Split, Varaždin, Črečan i Čakovec prevladavaju odgovori da su prof. TZK te klupski trener najviše utjecali na igračevu odluku da se počne baviti odbojkom. Upravo ti ljudi su kvalificirani za usmjeravanje djece i mladih u neselektivni odnosno vrhunski sport te izbor sporta za pojedino dijete koje se temelji na ispunjavanju eksplicitno određenih psihosomatskih karakteristika, na analizi sličnosti djetetova antropološkog profila s onim dimenzijama koje čine strukturu jednadžbe specifikacije sportske discipline te na izračunavanju očekivanih sportskih rezultata koje pojedinac može ostvariti u budućnosti. Tako važne odluke nikako se ne bi smjele prepustiti drugima, odnosno ukoliko se želi stvarati vrhunske igrače koji imaju mogućnosti postizati visoke rezultate i pridonijeti razvoju odbojke u Hrvatskoj, klubovi bi trebali započeti pravovremeno sa selekcijom sportaša.

Želeći utvrditi utječe li spol ispitanika na rezultate ankete tj. postoji li statistički značajna razlika kod odgovora na pitanje 1. između žena i muškaraca, obavljen je Hi-kvadrat test i dobiveni su podaci, koji su vidljivi u tablici 11.

Tablica 5. Rezultati Hi-kvadrat testa za varijable spol i odgovor na Pitanje 1.

Table 5. The results of hi-square test for the variable gender (SPOL) on Question 1.

	χ^2	df	p
SPOL vs. PIT 1.	0,724	5	0,982

Statistička značajnost razlike između grupa ispitanika prema odgovoru na pitanje 1. prema spolu utvrđena je hi-kvadrat testom i dobiveni su podaci da spol ispitanika statistički značajno ne utječe na rezultate ankete tj. da nema razlika između žena i muškaraca u odgovorima na postavljeno pitanje 1. ZAKLJUČAK

Nakon obrade podataka prikupljenih na uzorku od 245 ispitanika iz svih hrvatskih prvoligaških klubova mogući su slijedeći zaključci:

- prosječna starost svih 119 žena koje su bile uključene u ovo istraživanje 21,01 godina te da najmlađa igračica ima 15 godina, a najstarija 42 godine. Prosječna starost svih muških ispitanika kojih je bilo 126 je 23,36 godina. Najmlađi igrač ima 15 godina, a najstariji 39 godina
- uzimajući u obzir cijeli uzorak ispitanika dobiveni su rezultati da je prosječna starost Prve A Hrvatske odbojkaške lige 22,22 godine
- udio pojedinih odgovora na pitanje 1: «Tko je najviše utjecao na vašu odluku da se počnete baviti odbojkom?» izražen je frekvencijama i relativnim frekvencijama. Rezultati dobiveni prilikom odgovaranja na to pitanje su sljedeći: Kod žena na odluku da se počnu baviti odbojkom najviše utjecaja imao je PRIJATELJ, zastupljen sa 22,69%. Slijedeći u nizu kod žena su RODITELJI sa 21,01%, SAMI IGRAČI sa 19,33%, PROFESOR TZK sa 15,13%, KLUPSKI TRENER sa 14,29%, te BRAT ILI SESTRA sa 7,56%
- kod muškaraca na odluku da se počnu baviti odbojkom najviše utjecaja imao je PRIJATELJ, zastupljen sa 23,81%, nadalje 19,05% igrača odgovorila je da su RODITELJI te istim postotkom SAMI IGRAČI imali najviše utjecaja na odluku da se počnu baviti odbojkom. Slijedeći u nizu kod muškaraca su PROFESOR TZK sa 16,67%, KLUPSKI TRENER sa 15,87%, te BRAT ILI SESTRA sa 5,56%.

Uzimajući u obzir sve navedeno da se zaključiti kako u Hrvatskoj odbojci ne postoji valjana selekcija djece i mladeži, bar ne u tim razmjerima da se u vrhunski sport uključuju samo oni koji imaju potencijala postizati vrhunske rezultate.

Literatura

1. Horga S. Psihologija sporta. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu, 1993.
2. Howard R., Madrigal R. Who makes the decision: the parent or the child? the perceived influence of parents and children on the purchase of recreation services. *J Leisure Research*, 1990; 22(3):244-58.
3. Janković V, Marelić N. Odbojka za sve. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu, 2003.
4. Jergović S. Izbor sporta i sportsko usmjeravanje djece osnovno - školskog uzrasta pod uticajem uže društvene sredine. (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2003.
5. Jovanović G. Usmjeravanje i izbor prvoligaških odbojkaških igrača u Hrvatskoj. (Diplomski rad), Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005.
6. Kaarma H, Stamm R, Kasmel J, Koskel S. Body build classification for ordinary schoolgirls (aged 7-18 years) and volleyball girls (aged 13-16 years). *Anthropol Anz* 2005; 63(1):77-92.
7. Kasabalis A, Douda H, Tokmakidis SP. Relationship between anaerobic power and jumping of selected male volleyball players of different ages. *Percept Mot Skills*. 2005; 100(3 Pt 1):607-14.
8. Kruczalac E. Genetske i spoljašne determinante sportskih dostignuća. U: Omladinski sport - selekcija, Beograd; Savez organizacija za fizičku kulturu Srbije, 1981:35-41.
9. Nariyama K, Hauspie RC, Mino T. Longitudinal growth study of male Japanese junior high school athletes. *Am J Human Biol* 2001; 13(3):356-64.
10. Thissen-Milder M, Mayhew JL. Selection and classification of high school volleyball players from performance tests. *J Sports Med Phys Fitness* 1991; 31(3):380-4.
11. Žugić Z.. Sociologija sporta. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu, 2000.